

УДК 657.411

Савки В. – ст. гр. БОп-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТНІСТЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

Науковий керівник: асистент Казмірчук С. В.

Заробітна плата — це одна з найскладніших економічних та обліково-аналітичних категорій і одне з найважливіших соціально-економічних явищ. З одного боку, заробітна плата є основним (і часто єдиним) джерелом доходів найманих працівників, основою матеріального добробуту членів їхніх родин, а з іншого боку, для роботодавців є суттєвою часткою витрат виробництва і ефективним засобом мотивації працівників до досягнення цілей підприємства, тому питання організації заробітної плати і формування її рівня разом з питаннями забезпечення зайнятості складають основу соціально-трудових відносин у суспільстві, бо включають нагальні інтереси всіх учасників трудового процесу.

Відповідно до Закону України “Про оплату праці” під заробітною платою розуміють винагороду, обчислену, зазвичай, в грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану роботу або надані послуги [1].

У сучасній економічній літературі відсутнє загальноприйняте визначення заробітної плати. Нижче приводяться найпоширеніші визначення заробітної плати:

- економічна категорія, що відображає відносини між роботодавцем і найманим працівником з приводу розподілу новоствореної вартості (доходу);
- грошове вираження вартості і ціни робочої сили, що виступає у формі заробітку, виплаченого власником підприємства працівнику за виконану роботу;
- трудовий дохід, який отримує найманий працівник у результаті реалізації здатності до праці і який має забезпечити об’єктивно необхідне відтворення робочої сили;
- елемент витрат на виробництво, що включається до собівартості продукції (робіт, послуг), і водночас – головний чинник матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці;
- виражена в грошовій формі частина національного доходу, що розподіляється по кількості і якості праці, витраченої кожним працівником, що надходить у його особисте споживання;
- винагорода або заробіток, обчислений у грошовому виразі, який за трудовим договором роботодавець сплачує працівникові за роботу, яку виконано або має бути виконано.

Отже, заробітна плата виступає як один із основних регулювальників ринку праці. Однак аналізу та оцінці впливу зарплат на ринок праці й, передусім, на зайнятість в Україні не приділяється належна увага, що призводить до негативних наслідків – прискореного зростання безробіття, руйнування мотивів і стимулів до праці [2, с. 266].

Література:

1. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
2. Скирпан О.П. Фінансовий облік: Навчальний посібник / О.П. Скирпан, М.С.Палюх. – Тернопіль: ТНЕУ, 2008. – 407 с.